

ВИКОРИСТАННЯ АВТЕНТИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ В ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

І.С. Полюк

*доцент, завідувача кафедрою ТПП французької мови
Національного технічного університету України
“Київський політехнічний інститут”*

У даній статті представлено корисну інформацію щодо корисності автентичних документів, які мають велике значення для студентів у процесі опанування іноземними мовами, зокрема, французькою. Оскільки такі документи (меню, журнали, газети тощо) спираються на розмовне та письмове мовлення носіїв мови, вони надають можливість студентам із легкістю познайомитися із життям іншої країни. Студенти отримують можливість вивчати мову, вживану її носіями за допомогою автентичних документів, що робить навчальний процес швидшим і ефективнішим.

Ключові слова: автентичні документи, вивчення французької мови професійного спрямування.

Автентичні документи, які є необхідним доповненням у вивченні іноземної мови, дозволяють закріпити здобуті знання у реальному житті. Жваві та часто ігрові вони є джерелом розваги для студентів та стимулюють їх мотивацію. Вивчення іноземної мови не може обійтись без використання автентичних документів. Ця методика розрахована на широкий загал, із деякою специфікою для різних країн. Більш того, вона являє собою сукупність лінгвістичного лексичного і тематичного вибору, надто узагальненого, щоб задовольнити всі специфічні випадки. Але теми і ілюстрації, які були використані в методиці надто швидко стають неактуальними для теперішнього життя, яке стрімко розвивається у багатьох напрямках. Щоб компенсувати ці недоліки треба використовувати такі документи, які дозволять знову активізувати методику або розробити тематику, найбільш цікаву учням.

Отже, метою нашої статті є висвітлення проблеми використання автентичних матеріалів у процесі навчання іноземної мови. Переваги автентичних документів, полягають в тому, що вони занурюють студентів (учнів) у реальну життєву ситуацію (поза класом), створюють атмосферу подорожі чи ділових відносин. Автентичні документи, до яких звертаються студенти, які б вони не були – аудіо-, відео- чи письмові, – включають необмежену кількість слів, виразів та структур, малознайомих або зовсім незнайомих учням. Студенти повинні самі розкрити значення слів з контексту чи методом аналізу (чи то є знайомий суфікс або префікс, чи слово схоже на слово з рідної мови студента). Постійне надання учням можливості тренуватися ви-

користовуючи вже відоме для розуміння невідомого є головною функцією автентичних документів; часовим підходом, який надасть впевненості студентам у життєвій реальній ситуації та слугуватиме необхідним інструментом у професійному та інтелектуальному зростанні.

“Старанний” учень, який вивчає іноземну мову це також той, що вміє відштовхуватись від того, що він уже знає. Не все розуміти – це нормально і це дозволяє студенту знову і знову звернутися до своїх знань іноземної мови, якими він вже володіє. Саме цей факт сприяє розгляду та використанню автентичних документів.

Насправді вибір корисних автентичних документів – це довга і важка робота. Неприпустимо підбирати необхідний матеріал в останній момент, оскільки обмеження часу зменшує шанси на знахідку найбільш адекватного документа. Інколи документ може не повністю відповідати меті навчання чи обраній темі, але це не повинно зупиняти викладача. Важливим фактом є те, що не треба повністю проробляти документ, намагаючись все обговорити та пояснити, що може призвести до втоми самого студента і втрати інтересу до цього документа. Краще буде взяти багато документів і вибрати з них окремі аспекти, ніж вибрати з них декілька екземплярів для повного опрацювання. Не треба щоб у студента склалося враження, що автентичні документи це лише частина шкільної навчальної програми. Використання цих документів повинно виконувати як навчальну, так і розважальну функцію

одночасно. Вони повинні пробуджувати цікавість і таким чином підтримувати інтерес до вивчення основної навчальної програми. У продажі існує багато відеодокументів, що торкаються певних аспектів чи тем французького суспільства, вони теж можуть стати доповненням до обраної методики.

Підручники 3 або 4 рівнів включають багато автентичних документів (письмових, аудіо- та відео-), але й вони не завжди повністю відповідають тому, що потрібно, і так само стрімко нашоствуються на таке явище, як старіння методики. Підручники для початківців не дуже багаті на автентичний матеріал, тому цей рівень вимагає від викладача дуже кропіткої роботи в цьому напрямі. Таким чином, якщо обирають тему виходу до ресторану, можна спробувати дістати автентичні меню зі справжнього французького ресторану. Автентичні документи пропонують студентам справжню мову, мову вулиці, телебачення і газет. Вони дають змогу краще злитися з реальністю постійних подій та з випадковостями сьогодення, вони дозволяють бути більш близькими до інтересів тих, хто навчається, до їхнього повсякденного життя.

У вивченні мови професійного спрямування (FOS), як, наприклад, ділова мова, вони виявляються необхідними, бо діловий світ рухається дуже швидко, його особливості неможливо передати в економічних статтях, коли те чи інше положення вивчається студентами.

Для деяких автентичних документів – це, насамперед, меню ресторанів, брошури та буклети з отелів, каталоги з супермаркетів, а також кулінарні рецепти. Ці документи можуть бути у письмовій формі, аудіо-, відео- чи інформаційними. Документ подається студентам у первісному вигляді без будь-яких переробок. Цей текст не складений у педагогічних цілях, неадаптований, призначений для сприйняття носіями мови оригіналу.

Методика використання автентичних документів при викладанні французької мови як іноземної з'явилася на початку 70-х рр. Тоді основною проблемою було дати продовження для аудіовізуальних методик для початківців, тобто створити "рівень 2". Пропонувалися різноманітні методологічні та дидактичні методології. Деякі пропонували використовувати автентичні документи з деякою обережністю, інші прихильно ставилися до них. Висновком стало те, що найліпше прийняти на практиці всі можливі види оригінальних текстів. Саме це являє складність, бо ми знаходимося далеко від франкофонних країн. Найчастіше використовуються статті з преси,

реклами, пісні, уривки з документальних і фантастичних фільмів, радіопрограми, адміністративні та підприємницькі документи. Також застосовуються наукові тексти, які дають змогу працювати над характерними особливостями наукового мовлення. Електронні джерела інформації є найбільшим джерелом автентичних документів. Їх різноплановий зміст забезпечує їм широке використання, часто ігрове.

Існує чимало причин, чому доцільніше використовувати на заняттях пісні та фільми, а саме:

- це робить заняття живими та сучасними, навіть якщо до перекладу представлений класичний фільм;
- це допомагає глибше зануритись у всі аспекти життя Франції та французької культури;
- це полегшує досягнути мовного контакту при спілкуванні в різних ситуаціях;
- до того ж їх можна порівнювати з іншими видами документів, і нарешті – це приносить задоволення і додається студентам.

Справді, використання такого типу документів поживляє роботу на заняттях, позбавляючи учнів звичної рутини, переконуючи їх, що французький є живою мовою, якою розмовляють люди різного культурного рівня. Серед автентичних документів, які нова методика вводить в заняття, найбільш поширені – пісні. Кожна пісня має в собі цікавий випадок чи історію, чи розповідь над якими можна працювати так само, як і над літературним прозовим текстом.

Ще одним автентичним документом широкого використання на заняттях є газетні статті. Вони дозволяють студентам побачити палітру особливостей мови та мовлення за певних обставин (висловлювання, манера висловлюватися, структура того чи іншого типу їх написання), а також ситуаційні параметри (Хто говорить? До кого? Навіщо? Коли?).

Головним завданням даних текстів є примусити студентів реагувати. Слід зазначити, що один і той же документ може бути використаним на різних рівнях, зважаючи на можливості кожного студента. У такому сенсі автентичні документи займають не останнє місце у покращенні знань. Наприклад, уривок фільму на три хвилини може бути стимулом для вивчення *subjonctif présent*

(утворення та використання). Або літературний уривок дозволить з'ясувати різницю між imparfait та passé composé. Тож метою використання автентичних документів є зростання рівня знань у студентів, яке може бути досягнуте переходом від адаптованих навчальних документів до автентичних, які повинні завжди розглядатися як головними. Але ж існують і деякі побоювання при використанні автентичних документів, засновані на переконанні, що їх ви-

стання викликає звикання лише до певного виду роботи, і залежність від засобів масової інформації. Усе що існує на мові оригіналу не завжди є корисним для використання. Отже, автентичні документи не можуть повністю замінити літературні матеріали. Методика не зупиняє свій вибір на тому чи іншому методі, вона дозволяє вибирати як викладачам, так і студентам.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Beacco J.-C.* Documents pour la classe: quels critères? // FDLM: Recherches et Applications. – Jan., 1988. – № 214. – P. 47-55.
2. *La médiation et la didactique des langues et des cultures* // FDLM: Recherches et Applications. – Jan., 2003. – 145 p.
3. *Le français dans le monde.* – Jan.-Fév., 2004. – № 331. – 194 p.

Стаття надійшла до редакції 30.06.2006 р.

